

**MIASTO (DLA) SZTUKI
SZTUKA (DLA) MIASTA**

MIASTO (DLA) SZTUKI SZTUKA (DLA) MIASTA

60 lat działalności Gdańskiego Towarzystwa Przyjaciół Sztuki

pod redakcją
Jarosława Balcewicza
Marii Mendel

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
Gdańsk 2018

Recenzent
dr hab. Mirosława Nowak-Dziemianowicz, prof. DSW

Redaktor Wydawnictwa
Małgorzata Kaczmarek

Projekt okładki i stron tytułowych
Karolina Zarychta

Zdjęcie na okładce
Zuza Gałczyńska

Skład i łamanie
Mariusz Szewczyk

Publikację dofinansowano:
ze środków Miasta Gdańska
z budżetu Rektora Uniwersytetu Gdańskiego

© Copyright by Uniwersytet Gdański
Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ISBN 978-83-7865-667-8

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel./fax 58 523 11 37, tel. 725 991 206
e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl
www.wyd.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: www.kiw.ug.edu.pl

Spis treści

Jarosław Balcewicz i Maria Mendel

Wstęp 9

O gdańskiej sztuce i kulturze
w perspektywie historycznej

Jarosław Balcewicz

Powstanie Wolnego Miasta Gdańska.

Kontekst narodzin Towarzystwa Przyjaciół Nauki i Sztuki 15

Jarosław Balcewicz

Towarzystwo Przyjaciół Nauki i Sztuki 29

Ewa Barylewska-Szymańska i Wojciech Szymański

Architektura Wolnego Miasta Gdańska w latach 1920–1933.

Nurt nowoczesny (wybrane przykłady) 37

Janusz Mosakowski

O dialogu literatury i sztuk plastycznych w Gdańsku

w latach 1945–2017. Próba rekonesansu 63

Dorota Grubba-Thiede

Wobec fundamentalizmów: *kruchość, osmoza, sieć, esencjonalność*

w wybranych praktykach twórczych powiązanych z Gdańskiem 81

Joanna Schiller-Rydzewska

Dwie generacje kompozytorów w powojennym Gdańsku –

twórczość z życiem regionu w tle 123

Spis treści

Miasto i sztuka we współzależnościach: ludzie, miejsca, kultura i ekonomia

<i>Jadwiga Charzyńska</i> Z mojej perspektywy, czyli słów kilka o artystach, galeriach i ich roli w życiu społecznym	147
<i>Sylwia Bykowska</i> Marian Pelczar – twórca powojennego mitu polskości Gdańska	169
<i>Maria Mendel</i> Miejsce artysty, artysta miejsca	183
<i>Jarosław Balcewicz</i> Ekonomia kultury i sztuki	195

Gdańskie Towarzystwo Przyjaciół Sztuki: wspólnota *in actu*

<i>Feliks Tomaszewski</i> Jak hartowała się Róża Czerwona. Uwagi o organizowanym w Gdańsku Ogólnopolskim Konkursie Poetyckim o Laur „Czerwonej Róży”	221
<i>Iwona Joć-Adamkiewicz</i> (Nie)chciany „Gdański Rocznik Kulturalny”	279
<i>Daniel Gucewicz</i> Przegląd źródeł do dziejów Gdańskiego Towarzystwa Przyjaciół Sztuki z zasobów Archiwum Państwowego w Gdańsku i archiwów Instytutu Pamięci Narodowej	301
<i>Andrzej Januszajtis</i> Chlebnicka 2 – zarys dziejów	321

Gdańskie Towarzystwo Przyjaciół Sztuki we wspomnieniach

<i>Maria Rosner-Kania</i> Wspomnienia z dawnych czasów	335
<i>Maria Rosner-Kania</i> Początki przyjaźni ze sztuką	341
<i>Anna Sobecka</i> Andrzej i GTPS	347
<i>Jarosław Balcewicz</i> Profesor Władysław Jackiewicz	353

<i>Jarosław Balcewicz</i> GTPS i Heweliusz w Londynie	357
<i>Jarosław Balcewicz</i> Marian Mokwa w GTPS	361
<i>Jarosław Balcewicz</i> Marzec 1968	365
<i>Jarosław Balcewicz</i> Na Uniwersytecie Gdańskim o Heweliuszu i reformacji	369
<i>Cezary Paszkowski</i> GTPS miejscem spotkań artystów różnych pokoleń	377
<i>Sławomir Grabowy</i> GTPS wydał na mnie dużo pieniędzy	379
<i>Andrzej Cybulski</i> Festiwal Młodych Muzyków	387
Noty biograficzne autorów	391